

ĎÁBLÍK

Elektronický zpravodaj pro členy a přátele Cally • Číslo 196 • Vychází 15. dubna 2020

Milí čtenáři,

i v časech nouzového stavu přinášíme porci zpráv o ochraně životního prostředí. Asi vás nepřekvapí, že probíhající pandemie ovlivňuje i ochranu přírody a životního prostředí. Pod rouškou nouzového stavu začínají bez povšimnutí procházet věci, kterých si náhle nikdo nevšímá. Tak třeba mezi Hrdějovicemi a Úsilným padly čtyři stoleté duby, které překážely developerskému záměru na výstavbu sedmipatrových domů. Pachatel stromy zanechal na místě, takže kvůli dřevu do kamen patrně nekácel. A není to jediný případ „záhadného“ ničení přírody z posledních dnů.

I během nouzového stavu jsou zahajována správní řízení a procesy EIA, lidé však mají jiné starosti, než sledovat úřední desky. Skoro se mi zdá, aniž bych na to měl ovšem exaktní data, že mnozí šíbři a vykukové se snaží probíhající krizi využít a prosadit projekty, které by mohly životní prostředí negativně ovlivnit. Proto nezbývá, než si i v tomto čase hlídat nejen svůj strom, ale i svou úřední desku, abychom se za pár týdnů či měsíců nedivili...

Ochráncům přírody leckdo podsouvá, že prý mají z pandemie radost. Podle těchto hlasů si údajně „zelení“ přáli omezení emisí nebo dokonce omezení početnosti lidstva a nový koronavirus jim proto přišel vhod. Za sebe tedy radost nemám. Nejen kvůli zmařeným lidským životům a zmíněným příběhům z domova, ale i kvůli zprávám přicházejícím ze světa. Za všechny zmíním, že africké národní parky se potýkají se ztrátou příjmu z turistiky a sílící vlnou pytláctví. Zastánci konspiračních teorií však už jistě pracují na verzi, že pomatený ekologista vypustil Covid-19 schválně (pro případ, že to nebyla tajná čínská nebo americká laboratoř).

Pravda o novém viru bude určitě nudnější, zato opět souvisí s ochranou přírody. Počet lidí na Zemi roste a civilizace ukrajuje další a další kusy divočiny. Proto se lidé dostávají s divokými zvířaty do častějšího a těsnějšího kontaktu. Nejen Covid-19, ale i další choroby moderního světa souvisejí právě s divokými zvířaty. Za všechny jmenujme ebolu, AIDS nebo též koronavirový SARS. Účinná ochrana přírody se tak neočekávaně stává jedním z důležitých preventivních opatření, která ovlivňují zdraví celého lidstva.

Není náhoda, že epicentrem šíření viru se stal – nikoli poprvé – čínský zvířecí trh. Prodej živých, polomrtvých i mrtvých zvířat, včetně ohrožených druhů, v Číně před pandemií utěšeně vzkvétal a bylo otázkou času, než na člověka něco nového přeskočí. Bohužel ani dnes se nedá mluvit o nějaké katarzi v čínské společnosti. Obchodníkům se zvířaty otrnulo a zvířecí trhy se znovu otevřely, jen je o nich přísně zakázáno psát do médií.

A mezitím čínská komunistická vláda zachraňuje celý svět dodávkami roušek a respirátorů. Před virem, který z Číny pochází a na jehož přenosu na lidi se táž vláda minimálně spolupodílela, když tolerovala obchod s ohroženými druhy, týrání zvířat i porušování dalších zákonů. Nelze proto než souhlasit s Andrejem Babišem, že Čína to zvládla. Na poli propagandy určitě.

Jiří Řehounek

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Rozkvetlé travníky v ČB	str. 3-4
Ministerstvo průmyslu tají informace o drahých reaktorech	str. 4
Vlci ze Šumavy nezmizeli. V roce 2019 vychovali další mláďata	str. 10-11

Koronavirový rozcestník v ochraně přírody

Nouzový stav omezil samozřejmě i řadu akcí a projektů v ochraně přírody. Pokud byste se ale (na rozdíl ode mne) v nouzovém stavu nebo v karanténě nudili, aktivity v ochraně přírody a ekologická výchově samozřejmě pokračují, jen si možná hledají jiné, často nevyšlapané cestičky. Bez nároku na úplnost přinášíme několik tipů:

Jednou z aktivit, které se nouzový stav nikterak nedotkne, jsou všemožná mapování. Možná by se dalo i konstatovat, že mapování nouzový stav i přeje, protože do přírody se chodit může. Mapovat motýly mohou zájemci o přírodu přes Facebookovou skupinu

Motýlí klenoty (<https://www.facebook.com/groups/1506697696215833/>). Vybrané druhy živočichů a hub můžete mapovat také na BioLibu (<https://www.biolib.cz/>). AOPK ČR vyzvala např. k mapování veverek (<http://www.ochranaprirody.cz/o-aopk-cr/aopk-cr-informuje/aktuality/priroda-je-na-dosah-vsude-pomozte-nam-mapovat-veverky/>), mapovat lze takto ale v podstatě jakýkoli druh, a to s pomocí projektu BioLOg (<http://biolog.nature.cz/>). Mapovací projekty jsou základem pro účinnou ochranu přírody, takže pokud máte chuť a čas, neváhejte se zapojit.

Propracovaný mapovací systém Birds.cz má pro ptáky Česká společnost ornitologická (ČSO) (<https://birds.cz/avif/>). Na něj je ovšem navázána i celá řada projektů tzv. občanské vědy. Celý přehled projektů, v nichž se můžete zapojit do aktivit na mapování a ochranu ptáků, najdete tady: <https://www.birdlife.cz/vychazky-za-ptaky-koronavirus/>. ČSO také spustila pro zájemce nový online pořad Ornitolog na drátě (<https://www.birdlife.cz/ornitolog-na-drate/>).

Správy národních parků daly zdarma k dispozici na internet svoje výukové a informační materiály, aby je mohli učitelé a rodiče využít při vzdělávání o přírodě. Reagují tak na nucené uzavření svých návštěvnických center. Podrobnosti a odkazy na webové stránky najdete zde: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/ucite-se-doma-o-prirode-narodni-parky-nabizeji-sve-vyukove-materialy-online>.

Pokud se chcete během nouzového stavu vzdělávat sami, můžete využít e-learningové kurzy Fóra ochrany přírody (<http://www.forumochranyprirody.cz/stranka-pro-odborniky/e-learning>). Letošní jarní běh těchto kurzů je pro zájemce zdarma.

Společnost Člověk v tísni zpřístupnila během nouzového stavu dočasně veškerý obsah vzdělávacího

portálu Jeden svět na školách, včetně řady filmů s tematikou životního prostředí nebo globálního rozvojového vzdělávání. Více hledejte tady: <https://www.jsns.cz/lekce>.

Leccos sedá udělat i od klávesnice vašeho počítače. Třeba pomoci tropickým ekosystémům, které se potýkají se záplavou plantáží palmy olejné. Jak na to poradí Koalice proti palmovému oleji: <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/chcisezapojit.php>. Deset tipů, jak společně čelit koronaviru připravila česká pobočka Greenpeace: <https://www.greenpeace.org/czech/clanek/6094/10-veci-ktere-muzes-delat-behem-koronavirove-krize/>. Můžete také sdílet a šířit informace o ochraně přírody na sociálních sítích nebo blozích.

Chcete-li pomoci přírodě v jihočeských pískovkách, podívejte se na náš web Poznejte svou pískovnu (<http://www.calla.cz/objevtesvoupiskovnu/>). Pokud ještě nevíte, co se skrývá za poněkud podvratným heslem „Rozdupej a chraň!“ a baví vás turistika, cyklistika, geocaching nebo fotografování přírody, je tahle stránka určená právě pro vás.

Při procházkách a vyjíždkách do přírody pak nebuďte lhostejní k poškozování přírody. I během nouzového stavu se objevují se případy nelegálního kácení dřevin nebo jiného poškozování přírody. Pokud budete mít podezření na nezákonné jednání, zdokumentujte ho a obraťte se na Českou inspekci životního prostředí.

A samozřejmě můžete finančně podpořit svou neziskovku nebo záchranou stanici, případně adoptovat zvíře ve vaší oblíbené ZOO. Pro mnohé může být v těchto dnech i malá podpora velice důležitá.

Jiří Řehounek

Rozkvetlé trávníky v ČB

I v letošním roce pokračují v Českých Budějovicích snahy o kvetoucí a bzučící trávníky. Už vloni se ve spolupráci s magistrátem podařilo na některých plochách upravit sekání tak, aby krásně kvetly a poskytovaly útočiště hmyzu, ptákům i dalším živočichům. Za těmito snahami stojí neformální skupina lidí z různých oborů. Novinkou v jejich aktivitách je letos Facebookový profil „Rozkvetlé trávníky v ČB“, který vznikl přejmenováním neaktivního profilu „Chceme motýly“.

V prvním příspěvku na upgradovaném profilu se můžete dočíst: Milí přátelé, určitě jste si všimli, že stránka "Chceme motýly" dostala nový kabát a nové jméno - "Rozkvetlé trávníky v ČB". Rozhodně to neznamena, že bychom už motýly nechtěli. Právě naopak - chceme nejen motýly, ale i včely, čmeláky a kobylky, kvetoucí byliny, zpěvné ptáky, nové tůňky nebo staré stromy. Za proměnou tohoto profilu stojí neformální skupina lidí, která si vytkla za cíl změnit péči o městskou

zeleň v Českých Budějovicích směrem k větší rozmanitosti. Protože rozmanitost v péči o zeleň, zejména o městské trávníky, ocení určitě nejen motýli. Doufáme, že nové jméno přinese profilu novou energii, kterou přetavíme v rozmanitější městskou přírodu. Za jakoukoli pomoc či podporu v tomto snažení předem děkujeme. Lenka Štěrbová, Jarmila Smiešková, Lucie Korytářová, Klára Řehounková, Eva Koutecká, Jiří Řehounek, Dan Leština, Zdeněk Hanč, Tomáš Smrž, Petr Koutecký a další spolupracovníci."

Jak se daří podpora a propagace kvetoucích a bzučících trávníků, se můžete přesvědčit sami: https://www.facebook.com/chcememotyly/?hc_ref=ARRC2rK45ENSaVoG2QXIhsgG4TL_hNyWleOO4Em_bHboUdiOKvS3jTAdSyPXm0b5SVCI&fref=nf&_tn_ =kC-R.

Jiří Řehounek

Ministerstvo průmyslu tají informace o drahých reaktorech

Ministerstvo průmyslu a obchodu odmítá zveřejnit podklady týkající se přípravy výstavby nových jaderných reaktorů, Calla – Sdružení pro záchranu prostředí se proto rozhodla vymoci si přístup k nim soudní cestou. Calla požádala s odkazem na zákon o svobodném přístupu k informacím o zpřístupnění Analýzy investorských modelů výstavby nového jaderného zdroje a Postupu přípravy a realizace nových jaderných zdrojů v lokalitách Dukovany a Temelín. Jak ministerstvo, tak ministr Karel Havlíček v následném

rozhodnutí o odvolání odmítli informace poskytnout.

Formálním důvodem odmítnutí má být, že jde „o novou informaci, která vznikla při přípravě rozhodnutí povinného subjektu“. Po jednání vlády z 8. července 2019, která rozhodla a vybrala konkrétní model přípravy jaderného zdroje, však již takové odůvodnění ztrácí svůj racionální smysl. Tím pravým bude skryt skutečná rizika dopadů této investice na peněženky daňových poplatníků a spotřebitelů elektřiny.

Vládní rozhodnutí o stavbě nového reaktoru znamená také rozhodnutí o veřejné finanční podpoře pro jím vyráběnou drahou elektřinu, která dorovná rozdíl oproti levnějším zdrojům. Podle aktuální [studie banky Lazard](#) je nejnižší cena elektřiny z nových jaderných reaktorů 106,2 eur/MWh. Vedle toho dlouhodobé ceny elektřiny na pražské burze jsou sotva poloviční a poloviční jsou i investiční náklady na nově stavěné fotovoltaické nebo větrné elektrárny. Smlouva, kterou má stát firmě ČEZ garantovat ekonomickou návratnost projektu, však doposud nebyla zveřejněna. Rovněž tak návrh mechanismu podpory stavby jaderných zdrojů, který měl připravit ministr Havlíček do konce března.

Zatímco nad ekonomickými dopady rozhodnutí o investici přinejmenším 200 miliard na jeden reaktor je udržována mlha, ČEZ dnes požádal Státní úřad pro jadernou bezpečnost o povolení umístění dvou reaktorů po 1200 MW elektrického výkonu v Dukovanech. Že by se reaktorů mělo podařit postavit více než jeden, to ale [vyvrací](#) vládní zmocněnec pro jadernou energetiku Jaroslav Míl: „Postavit 2 bloky do roku 2040 na to prostě ta země sílu ekonomickou ani personální, ani strojírenskou v podstatě nemá.“

Edvard Sequens

Den proti úložišti odložen, důvody k protestu trvají

Již 6. ročník celostátního Dne proti úložišti, který letos chystaly obce a spolky z lokalit ohrožených vládním projektem konečného podzemního hlubinného úložiště vysoce radioaktivních odpadů na sobotu 18. dubna, byl odložen z důvodů opatření proti šíření koronaviru. Důvody k protestu ale přetrvávají a bude-li přístup Ministerstva průmyslu a obchodu k lidem, kterých se projekt nejvíce týká, pokračovat, hlasitě se ozvou.

Sliby o posílení práv obcí v neustále odkládaném návrhu zákona o zapojení obcí do výběru úložiště nebyly naplněny. Konzultace se starosty dotčených obcí, která proběhla v druhé polovině loňského roku, skončila odmítnutím prakticky všech jejich připomínek. Na fakt, že nejprve by měla být

stanovena jasná pravidla zakotvená v legislativě a teprve poté probíhat vyhledávání, upozorňuje Platforma proti hlubinnému úložišti již řadu let. Výběr čtyř preferovaných lokalit do poloviny roku 2020, na kterém trvá ministr průmyslu, obchodu a dopravy Karel Havlíček, považují starostové i zástupci občanů dotčených obcí za velmi úspěšný.

Samosprávám i obyvatelům Správou úložišť radioaktivních odpadů vybraných obcí chybí vážně vedená debata o možnostech, jak naložit s dlouhodobě nebezpečným dědictvím jaderné energetiky. Trvalé uložení do zemských hlubin, které bude muset garantovat nemožné, tedy bezpečnost po statisíce let, nemůže být jediným řešením.

Jiří Popelka, starosta města Jistebnice a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti, řekl: „Každý rok se Dne proti úložišti v lokalitách po celé zemi zúčastnilo několik tisíc lidí. I letos jsme se chystali, ale z pochopitelných důvodů jsme plány změnili. Frustrace obyvatel našich obcí z přístupu ministerstva i Správy úložišť však trvá, proto se k přípravě protestu vrátíme, jakmile to situace umožní.“

Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti

Šumava bude stále plná smrků!

Správa Národního parku Šumava již potřetí nechala zpracovat Velkoplošnou inventarizaci lesa (VIL)(https://www.npsumava.cz/wp-content/uploads/2020/03/zprava_vil_nps_iii_2019.pdf) na svém území. IFER - Ústav pro výzkum lesních ekosystémů první šetření provedl v letech 2001-2004, další 2013-2014 a poslední v roce 2019. Inventarizace probíhá na statisticky reprezentativním vzorku více než 200 trvalých zkusných ploch, bez ohledu na to, zda je les ponechán samovolnému vývoji, nebo se v něm provádějí zásahy.

Velkoplošná inventarizace lesa je jedinou cestou, jak přímo zjistit skutečný (biologický) přírůst lesa. Spolu s ukazateli obnovy lesa přírůst indikuje stav a vývoj lesů na území národního parku. Dřevo živých stromů přírůstem nabývá na objemu, odumřelé stromy se stávají stojícími soušemi a posléze ležícím odumřelým dřevem. Těžbou a odvozem dřeva, a také přirozeným rozkladem odumřelého dřeva dochází k úbytku biomasy v lese.

„V období 2014-2019 byl přírůst na přibližně stejné úrovni jako v předchozím období, ale nižší mortalita a těžby zvedly celkovou zásobu živých stromů o 700 tis. m³. Zároveň bylo dále ponecháváno odumřelé dřevo v lese, takže jeho objem stoupl o 500 tis. m³,“ vysvětluje výsledky zjištění Martin Černý z Ústavu pro výzkum lesních ekosystémů.

„Výsledky třetího cyklu zjišťování stavu lesů na Šumavě nás nejvíce zajímaly s ohledem na posledních zhruba šest suchých let jdoucích po sobě. Zajímavé je, že sucho se ve výsledcích tohoto šetření na stavu lesa nijak zásadně neodrazilo,“ říká

ředitel Správy Národního parku Šumava Pavel Hubený.

Správa Národního parku Šumava předpokládala, že se v inventarizaci prokáže zvýšený výskyt suchých smrků napadených lýkožroutem smrkovým. Jenže čerstvé souše nakonec činily jen 0,8 % stojících stromů, což je jen o něco více, než v roce 2012 (0,5 %). Navzdory suchým rokům četnost obnovy trvale roste.

Dalším klíčovým sdělením inventarizace je, že hlavní roli si v lesích

národního parku ponechává smrk. Jeho zastoupení je ve všech nadmořských výškách průměrně kolem 74 %. Podle historických údajů totiž smrk v původních člověkem neovlivněných lesích převažoval i v nižších nadmořských výškách a jeho podíl mezi dřevinami se na území dnešního národního parku pohyboval kolem 60-80 %. Tedy i tam, kde by měla být podle některých teorií převaha buku a jedle, byl a dodnes je hlavní dřevinou smrk.

„Ačkoli Správa už od roku 2014 smrk vůbec nesází a od roku 1996 do roku 2013 vysadila celkem 5,2 miliónů smrkových sazenic, je dnes v obnově lesa přes 400 miliónů smrků. A jeho početnost v obnově stále roste! Průměrně je tu na 1 hektaru 8 600 mladých smrků. Přitom v roce 2002 to bylo jen 3700. Člověk se na těchto hodnotách podílel pouze 2 procenty,“ zmiňuje náměstek ředitele Správy NP Šumava Jan Kozel.

Zajímavé je, že ani druhá nejčastěji zastoupená dřevina – buk – se tu zatím výrazněji neprosazuje. Drží si zastoupení kolem 10 %. Jeho hektarová hustota se od roku 2002 zvýšila z 800 na 1150 mladých buků. Buk v posledních 20 letech vytvořil zřetelnou přízemní etáž, která postupně odrůstá a samovolně se prořazuje. Dominantní postavení smrku ale přitom buk zatím ani náhodou neohrožuje. V lesních porostech posledních 20 let má stále kolem 9 %. V obnově měl před dvaceti lety 16 %, dnes dosahuje – i přes zvýšení počtu, jen 10 %.

„A to nezměnily ani výsadby, kterými chtěla Správa obnovu buku podpořit. Za existenci národního parku jsme vysadili 3,8 miliónu buků, dnes jich ale roste na stejném území 56 miliónů. K nárůstu bukové populace jsme tak přispěli jen 7 %. A to za předpokladu, že všechny výsadby přežily. Buk se za posledních 5 let objevil i ve vyšších nadmořských výškách, hlavně díky výsadbám. Výsadbou buků jsme chtěli reagovat na probíhající klimatickou změnu. Dnes už tam žádné další stromy nesázíme, jen podporujeme ty přítomné a sledujeme, jak s naší pomocí příroda naloží,“ komentuje Jan Kozel

Roste také početnost jedle. Její zastoupení mezi dospělými stromy je jen kolem 1 %. Lesníci Správy NPŠ nechali vysadit 3 milióny mladých jedlí. Podle inventarizace jich dnes ve státních lesích NPŠ roste 20 miliónů. Což je více než pětinašobek množství z roku 2001. Počet jedlí v obnově vzrostl nejvíce ze všech dřevin! Člověk se na tom podílel 15 %. Celkový podíl mladých jedlí se tak z 1 % zvýšil na více než 3 %.

„Správa Národního parku Šumava za celou svoji existenci vysadila na Šumavě zhruba 15 milionů stromů. V současnosti se ve zmlazení vyskytuje zhruba 580 milionů stromků, které jsou vyšší než 10 cm. Drtivá většina těchto stromů pochází ze semen mateřských stromů a vyklíčily samy. Naše snahy o zásadní změnu druhové skladby se ukázaly jako velmi kosmetické,“ shrnuje část zjištění Velkoplošné inventarizace lesů ředitel Správy NP Šumava Pavel Hubený: „Právě ověření toho, jak sama příroda vytváří ekosystémy, je jedním ze smyslů národních parků. A ověření si takové pravdy může být docela šokujícím překvapením!“

Dalším sledovaným faktorem je zásoba tlejícího dříví ponechaného v porostech. Je důležitým zdrojem potravy pro řadu druhů plísní, hub a hmyzu. V roce 2002 leželo v našich lesích průměrně kolem 10 m³/ha. Dnes je to pětinasobek (50,9 m³/ha). Pozitivní zprávou je, že i přes takto rostoucí množství odumřelého dříví nenarůstá počet lesních požárů. Může to být způsobeno i tím, že odumřelé dřevo bývá napadeno hnilobou, která zadržuje v jeho biomase vodu. Odhadujeme, že odumřelé dřevo fixuje navíc oproti běžné vlhkosti dřeva kolem 20 m³ vody/ha.

„Data jsou důležitá pro další hodnocení vývoje lesa v nově navržených zónách. Inventarizace nám umožnila charakterizovat rozdíly lesního prostředí podle nově navržených zón – tedy pro zóny, které jsou již dnes ponechány přírodě, nebo je hodláme v blízké budoucnosti ponechat přírodním procesům, a pro zóny, kde považujeme za nutné upravovat strukturu lesa lidskými zásahy další desetiletí,“ vysvětluje ředitel Správa Národního parku Šumava Pavel Hubený.

Rozdílnost těchto zón kupodivu netkví v druhové skladbě, ale především v rozdílném množství tlejícího dříví. „Zatímco průměrný objem ležícího odumřelého dříví v přírodní a přírodě blízké zóně dosahuje 69 m³/ha, v zóně soustředěné péče jen 26,5 m³/ha. Má-li být zvýšena druhová rozmanitost lesa v národním parku v zóně soustředěné péče, cíle managementu nebudou směřovat do snahy o změnu druhové skladby, jako dosud, ale měly by se především zaměřit na co největší objem ponechávaného dříví,“ uzavírá Pavel Hubený.

Tisková zpráva Správy NP Šumava

Výsledky socio-ekonomického monitoringu na Šumavě: chceme Národní park Šumava a divočina neomezuje

Má Národní park Šumava smysl, cítíte se na území NP Šumava nebo NP Bavorský les nějak omezení a souhlasíte s velikostí bezzásahového území v těchto národních parcích? Takové a další desítky podobných dotazů byly v posledních třech letech položeny tisícovkám návštěvníků a stovkám místních obyvatel na obou stranách hranice v rámci socio-ekonomického monitoringu. Jeho výsledky nyní dostanou k dispozici veřejnost i zástupci samosprávy.

Na otázky rozsáhlého monitoringu celkem odpovědělo 4500 lidí v letech 2017 až 2019. Pracovníci správ

připravili otázky společně s odborníky z Univerzity BOKU ve Vídni a sběr probíhal jak v terénu na území obou národních parků, tak elektronicky v případě dotazování akceptace národního parku místními obyvateli.

Návštěvnost Národního parku Šumava

Na vytipovaných místech na území NP Šumava a NP Bavorský les bylo celkem instalováno 34 automatických sčítačů, které 18. listopadu 2017 začaly sčítat návštěvnost. Byly to nejrůznější druhy automatických sčítačů, včetně těch, které dokážou rozpoznat pěšího turistu, cyklistu nebo automobil.

„Za období mezi 18. 11. 2017 až 17. 11. 2018 jsme zaznamenali na území NP Šumava 1 840 000 návštěvníků, resp. 2 020 000 návštěv. Ve stejném období bylo v NP Bavorský les zaznamenáno cca 1 360 000 návštěv. Největší návštěvnost v průběhu jednoho roku, 127 tisíc lidí, zaznamenal sčítač u Roklanského potoka na Modravsku a pak u výběhu s vlky v Návštěvnickém centru Srní se 116 510 návštěvami,“ informuje manažer projektu Josef Štemberk.

Celková návštěvnost se tak relativně dobře shoduje s kvalifikovanými odhady informační a strážní služby, která návštěvnost na vybraných lokalitách sleduje více než 10 let.

Dotazníkové šetření návštěvníků

Zároveň se sčítáním návštěvníků probíhalo i jejich základní dotazování. Ve 12 dnech (listopad 2017 až říjen 2018) na 79 různých místech v Národním parku Šumava zaznamenávali proškolení pracovníci odpovědi návštěvníků do připraveného dotazníku.

„Zajímalo nás pochopitelně nejen, odkud návštěvníci přijeli, po kolikáté jsou na Šumavě, jaký je jejich základní zdroj informací o Šumavě, ale také jaký názor mají na instituci národního parku, co se jim v parku líbí a co nelíbí. Zda mají pocit, že by je v jejich pobytu na Šumavě národní park nějak omezoval, nebo jak vnímají přirozený vývoj lesa,“ vysvětluje manažerka projektu Barbora Kučeravá.

Z odpovědí vyplynulo, že 95 % návštěvníků považuje zřízení NP Šumava za smysluplné. Pro třetinu návštěvníků hraje existence národního parku velmi důležitou nebo velkou roli při rozhodování o návštěvě (v NP Bavorský les odpovědělo na tuto otázku stejně 58 % návštěvníků). Až 71 % dotazovaných si myslí, že rekreační možnosti na území NP Šumava nejsou vůbec nebo spíše nejsou omezeny (v NP Bavorský les je to 94 %).

„V jiném tematickém modulu jsme se také ptali na spokojenost s velikostí bezzásahových ploch. Pro zachování současné velikosti nebo jejich rozšíření bylo 78 % oslovených. Pouze 6,5 % respondentů by tuto plochu chtělo zmenšit a 15,5 % na to nemělo žádný názor. Nebyly přitom zjištěny žádné rozdíly mezi turisty a místními obyvateli.“

Dotazníkové šetření u místních obyvatel

Jako místní obyvatelé byli v projektu definováni residentní bývalých okresů Klatovy, Prachatice a Český Krumlov na české straně, a okresů Regen a Freyung-Grafenau na německé straně, ve kterých se národní parky nacházejí.

„Zaměřili jsme se na otázky související se správou území, rolí Správy národního parku a také s vnímáním

bezzásahovosti. Připravili jsme proto pro místní dotazník s 35 otázkami, na který nám na české straně odpovědělo 352 respondentů,“ říká projektový koordinátor Josef Štemberk.

Dotazníkové šetření bylo vedeno elektronicky a například ve virtuálním referendu o další existenci NP Šumava by 93,5 % hlasovalo pro zachování NP. Pouze 3,1 % by hlasovalo pro jeho zrušení. Pro srovnání, při stejném hlasování v NP Bavorský les, by pro existenci NP Bavorský les hlasovalo 85,5 % a pro zrušení by bylo 8,6 %.

Dále pak 57 % oslovených místních věří, že Správa NP pracuje správně. Dobře informováno o aktivitách Správy se cítí 34 % dotazovaných. 90 % považuje zřízení NP Šumava za smysluplné a stejné procento lidí nepocituje žádná či spíše žádná omezení ve svém životě vyplývající ze života uvnitř nebo v blízkosti NP Šumava.

„S tvrzením, že nově rodící se divočina přitahuje turisty, souhlasí 89 % místních. V NP Bavorský les stejně odpovědělo jen 66 %. Více než 70 % souhlasí, že národní park zvyšuje kvalitu života v regionu a prakticky stejné procento dotazovaných souhlasí s tím, že národní park má pozitivní vliv na ekonomický rozvoj regionu,“ shrnuje další fakta z monitoringu mluvčí Národního parku Šumava Jan Dvořák a dodává: *„V rámci hodnocení odpovědí se ukázaly i zajímavé paradoxy. Například více než 80 procent všech místních obyvatel souhlasí s tím, že mrtvé dřevo hraje důležitou roli pro biologickou rozmanitost lesa a pro přežití vzácných druhů. Ale zároveň tři čtvrtiny dotazovaných souhlasí s tím, že na plochách s mrtvým dřevem došlo ke ztrátě jedinečné přírody, a necelá polovina souhlasí s tím, že suché stromy odstrašují turisty.“*

Je tedy jasné, že vědomosti o důležitosti odumřelého dřeva a tím i ochrany přírodních procesů je nadále důležité veřejnosti zprostředkovávat. Správa proto musí pokračovat v úspěšném programu environmentální výchovy pro děti a mládež. Musí zveřejňovat a vysvětlovat výsledky monitoringu a výzkumu, prováděných v národním parku. K vyřešení rozporu mezi správnými vědomostmi a negativními pocity ale pomůže i čas, jak se ukazuje v Bavorském lese.

Projekt se také zaměřil na ekonomický přínos obou národních parků. Nocující hosté zaplatili za svůj pobyt v regionu Národního parku Šumava průměrně 857,1 Kč na osobu a den. Jednodenní hosté utratili ve dni dotazování průměrně 290,8 Kč a místní obyvatelé a chalupáři pak průměrně 223,7 Kč na osobu. Celkový hrubý roční obrat turistů byl 1 177 mil. Kč a čistý obrat 1 013 mil. Kč za rok. V regionu Národního parku Bavorský les utratil průměrný turista samozřejmě o něco více. Proto je obrat i přes nižší počet návštěv o něco vyšší. Hrubý obrat je 52,4 mil. € (cca 1 360 mil. Kč) a čistý obrat 46,4 mil. € (cca 1 200 mil. Kč).

„Je evidentní, že existence národního parku přináší do regionu turistický ruch a s ním i ekonomický rozvoj regionu. Značka národní park je tak ohromným turistickým lákadlem a místní obyvatelé z toho mohou dobře profitovat. Co mě mimořádně těší je, že omezení spojená s ochranou přírody v národním parku turisté nijak nevnímají. Protože právě to je naším dlouhodobým cílem – chránit cenné přírodní hodnoty a tuto ochranu skloubit s udržitelným rozvojem regionu a šetrným turismem s přidanou hodnotou,“ zakončuje ministr životního prostředí Richard Brabec.

S podrobnými výsledky je možné se seznámit zde: https://www.npsumava.cz/wp-content/uploads/2020/04/brozurka_socioekonom_cz_fin.pdf

Tisková zpráva Správy NP Šumava, redakčně kráceno

Vlci ze Šumavy nezmizeli. V roce 2019 vychovali další mláďata

Nejméně sedmero vlků, z toho minimálně tři loňská mláďata, se pohybuje v centrální části Šumavy. Tento počet byl potvrzen v terénu při sledování stopní dráhy vlků a následně z fotopastí. Bohužel aktuálně jeden vlk na území Šumavy nepřežil střet s autem.

„Že se na Šumavě pohybuje smečka nejméně sedmi vlků, jsme vytušili na konci loňského roku. V oblasti Modravská jsme sledovali stopní dráhu těchto šelem, která se na několika místech rozdělila do sedmi samostatných tras,“ vysvětluje jeden ze základních způsobů monitoringu vlka obecného zoolog Správy NP Šumava Jan Mokřý.

„Tento počet nám následně potvrdil záznam z fotopasti umístěné v blízkosti výběhu vlků v Srní. Ještě před tím nám jedna fotopast zachytila na videu přeběhnutí čtyř vlků v jednom záběru a další fotopast natočila pohyb tří zvířat,“ doplňuje.

„V době páření se divocí vlci často pohybují kolem našeho výběhu s vlky u Srní,“ potvrzuje Pavel Hubený. *„Je to logické: naše návštěvnické centrum je takovým malým nepřátelským teritoriem uvnitř velkého divokého teritoria jiné smečky.“*

Divocí vlci, kteří se do České republiky přirozeně šíří z okolních států, se na Šumavě objevují už více než tři desetiletí. Ale skutečně trvale jsou na Šumavě od roku 2015. V roce 2017 byla poprvé v novodobých dějinách potvrzena reprodukce. Přestože docházelo a dochází ke sporadickým přímým pozorováním vlka člověkem, všechna zásadní zjištění pocházejí z monitoringu pomocí fotopastí a dalších pobytových stop. Vlci jsou ostražití a nedůvěřiví k novým věcem v terénu. Zejména pokud vydávají zvuk a svítí. Proto je natočení či vyfotografování vícečetné smečky stále unikátní.

„Každopádně stopování, genetika i fotomonitoring potvrzuje, že se vlci na Šumavě udrželi a opět se reprodukovali. To, že ale monitoring vlků, na kterém spolupracujeme mimo jiné s kolegy z Národního parku Bavorský les, není nijak jednoduchý, dokládá i to, že v roce 2018 jsme my, ani kolegové v Bavorsku nezískali

žádnou fotku nebo video, kde by byla zachycena mláďata narozená v tom roce,“ vysvětluje náměstek ředitele Správy NP Šumava Martin Starý.

Přesný počet vlků, který na Šumavě žije, nelze určit. Početnost se dá pouze přibližně odhadovat. Nejméně jeden další vlk je pravidelně focen v oblasti západní Šumavy, a další vlk nebo vlci jsou pozorováni v oblasti

šumavského jihu. Zda se jedná o stejné jedince ze stávající centrální smečky, není zatím zřejmé. Toto lze zjistit pouze porovnáním DNA ze sebraných vzorků trusu, či jiného genetického materiálu.

„Určit přesný počet vlků žijících na Šumavě není možné. Jednak přes Šumavu některá zvířata mohou pouze procházet při hledání partnera a nového teritoria a za druhé i mláďata, která se tu narodí, mohou ve smečce zůstat třeba jen rok. V současné době můžeme s jistotou tvrdit, že na území Národního parku Šumava žije minimálně 7 jedinců,“ vysvětluje Jan Mokřý.

V pondělí 16. března letošního roku byli zaměstnanci Správy informováni o tom, že na silnici I/4 nedaleko

Horní Vltavice byl vozidlem sražen vlk. Zvíře jsme zajistili a až to situace dovolí, předáme vzorky tkání k analýze DNA.

V roce 2019 také byli zaměstnanci Správy Národního parku Šumava přivoláni k desítkám případů napadení hospodářských zvířat. Většinou se jednalo o škody způsobené vlkem obecným. Ne vždy to však bylo možné jednoznačně prokázat. Například před několika lety bylo během šetření prokázáno napadení ovcí dvěma psy. Ve všech případech, kdy se prokáže, že škoda byla způsobená vlkem či rysem, mohou chovatelé žádat o náhradu škody na příslušný krajský úřad.

Přirozenou potravu vlků tvoří většinou spárkatá zvěř tedy jeleni, srnci, divoká prasata, ale například i bobři. Jen v roce 2019 našli zaměstnanci NP Šumava více než 20 kusů jelenů, laní a kolouchů, ve věku zhruba půl roku až šest let, které jednoznačně ulovili vlci.

Ministerstvo životního prostředí také nově připravilo a schválilo strategický dokument „Program péče o vlka“. Ten je souborem opatření směřujících k omezení vzniku škod na hospodářských zvířatech a snížení dalších konfliktů, které s přítomností vlka v naší krajině souvisí, včetně budoucího stanovení tzv. příznivého stavu populace a stanovení jednotného postupu příslušných orgánů při nestandardním chování vlka.

Tisková zpráva Správy NP Šumava, foto je ilustrační s vlkem z Českosaského Švýcarska

---

K revoluci ve stavebním právu: digitalizace je základ, peníze určené na stěhování úředníků jsou potřeba jinde

Zelený kruh dnes vyzval v otevřeném dopise vládu k urychlené digitalizaci všech procesů v územním plánování a povolování staveb. Ministerstva by naopak měla přestat ztrácet čas přepisováním špatně připraveného návrhu stavebního zákona. V současné komplikované situaci nelze utrácet miliardy za přeskupování úředníků a paralyzovat rozhodování o stavbách radikální reorganizací. Rychlá digitalizace naopak zajistí, aby po úřadech obíhaly dokumenty a ne lidé. Digitalizace zrychlí rozhodování a lze ji financovat z prostředků Evropské unie.

V dopise zaslaném všem ministryním a ministrům Zelený kruh upozorňuje, že komplikované přepisování návrhu nového stavebního zákona ve světle událostí posledních týdnů ztrácí jakýkoliv smysl. Návrh kompletní změny stavebního práva by si totiž podle analýzy Ministerstva vnitra vyžádal počáteční náklady v minimální výši 2,2 miliardy, maximální varianta počítá s 30 mld. Kč. Především však analýza upozorňuje na přerušení či zpomalení rozhodování a následný propad ve stavební produkci, který bude logicky radikální změny v organizaci veřejné správy provázet.

„Ministerstvo vnitra odhaduje, že vyjmutím stavebních úřadů ze spojeného modelu by došlo k celkové paralyzaci systému na 12-18 měsíců. Velmi reálně tak hrozí propad v produkci, který v případě potvrzení

pesimistického scénáře může dosahovat výše -204 miliard Kč (3,5 % HDP v ČR roku 2018).“ (viz studie Ministerstva vnitra [DOPADOVÁ STUDIE: REKODIFIKACE STAVEBNÍHO PRÁVA INSTITUCIONÁLNÍ ZMĚNY](#)).

„Je zřejmé, že náklady na chystané přeskupování státních úředníků a očekávanou paralýzu stavebnictví si naše země teď nemůže dovolit. Nejde však jen o ekonomické ztráty. Vyzývat tisíce pracovníků veřejné správy v nejisté době ke změně pracovního místa je přinejmenším neetické,“ uvedl Daniel Vondrouš, ředitel Zeleného kruhu

„Vyhlášený stav nouze ukazuje, že pro zvládnání obtížných situací je klíčová úroveň e-governmentu. Je proto urgentní, aby v případě stavebních řízení přestali obíhat lidé a začaly kolovat elektronické dokumenty. Elektronická forma řízení včetně průběžné evidence, kdo měl podání jak dlouho na stole, přirozeně tempo vyřizování urychlí. Digitalizace se proto musí stát novou vládní prioritou,“ komentovala situaci Petra Kolínská ze Zeleného kruhu.

„Podle výpočtů MV ČR by náklady na připojení stávajících systémů k Portálu stavebníka byly 300 - 800 mil Kč. Tento projekt bude v následujících letech financován skrze fondy EU (OPPIK, IROP). Samotný Portál stavebníka je řešen odděleně v rámci projektu Digitalizace stavebního řízení. Souvisí s ním ještě další náklady v řádu miliard Kč, které spadají pod rozvoj konektivity a centrálního datového úložiště.“ (viz studie Ministerstva vnitra [DOPADOVÁ STUDIE: REKODIFIKACE STAVEBNÍHO PRÁVA INSTITUCIONÁLNÍ ZMĚNY](#)).

Digitalizace stavebního řízení lze podle odborníků realizovat bez radikálních změn zákonů. Ministerstvo pro místní rozvoj by práce v této oblasti proto mělo maximálně urychlit.

Tisková zpráva Zeleného kruhu

Ministryně Dostálová se mýlí. Arnika žádnou analýzu pro přípravu stavebního zákona za milion nenabízí

Ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová v rozhovoru pro Deník N uvedla, že spolek Arnika jejímu ministerstvu nabídl zpracování kompletní analýzy příčin zdlouhavého povolování staveb za milion korun.

Dokument měl sloužit jako podklad pro vypracování nového stavebního zákona. Pravdou je, že spolek žádnou nabídku nikdy neučinil. Arnika proto v otevřeném dopisu vyzývá ministryni, aby vše uvedla na pravou míru.

Výrok Kláry Dostálové z rozhovoru pro DenikN.cz: „Arnika nám nabídla, že nám analýzu dat zpracuje za milion korun. Ani Arnika přitom nedostala od stavebních úřadů konkrétní informace. Oslovili 46 stavebních úřadů, odpovědi dostali ze 27, my jich ale máme v celém Česku 714. Naši analýzu, která byla podkladem RIA (povinná analýza dopadů nové

legislativy, pozn. red.), zpracovával profesor Michal Mejstřík z Univerzity Karlovy, který oproti Arnice pracoval s 1,5 milionu datových položek ze softwaru stavebních úřadů. Arnika, stejně jako my, dospěla k tomu, že žadatel musí oslovit řadu dotčených orgánů. Těch bývá minimálně 40, jejich stanoviska jsou samostatně přezkoumatelná a řízení v mnoha případech překračuje maximální časový limit.“

„Paní ministryni jsme na společném setkání doporučili, aby nechala zpracovat analýzu délky stavebních řízení a příčin zdržování. To lze považovat za očekávanou a žádoucí součást přípravy legislativy, ale během příprav nového stavebního zákona se tak nikdy nestalo. Od stavebních úřadů jsme zjistili, kolik by si za shromáždění dat úřady naučtovaly, a upozornili, že ministerstvo by vlastní analýza stála v řádech milionů korun. Nešlo v žádném případě o námi nabízenou službu,“ upozornil Václav Orcígr z Arniky.

Ministerstvo pro místní rozvoj opakovaně odmítlo zpracovat vlastní analýzu důvodu neuspokojivého stavu v oblasti stavebního práva, aby stavební úřady nezatížilo. Chybějící data potřebná pro přípravu nového zákona ostatně vytýkala řada ministerstev a dalších subjektů v připomínkách k věcnému návrhu zákona. Analýza v rámci hodnocení dopadů legislativy RIA, kterou ministryně v rozhovoru zmiňuje, konkrétní nedostatky současné praxe nezkoumá.

Arnika oproti tomu zpracovala dílčí analýzu příčin zdlouhavého povolování staveb z informací získaných od vybraných stavebních úřadů. Srovnání obou analýz je proto zcela irelevantní. Studie Arniky nemá nahradit práci veřejné správy. Jejím cílem je však poukázat na to, že bez komplexních rozborů příčin problémů stavebního práva nebude změna pravidel úspěšná.

Otevřený dopis ministryni pro místní rozvoj Kláře Dostálové

Vážená paní ministryně,

dovolte nám zareagovat na rozhovor, který jste poskytla Deníku N a který byl uveřejněn dne 5. 4. 2020. Jsme rozčarováni Vaším tvrzením „*Arnika nám nabídla, že nám analýzu dat zpracuje za milion korun. Ani Arnika přitom nedostala od stavebních úřadů konkrétní informace. Oslovili 46 stavebních úřadů, odpovědi dostali ze 27, my jich ale máme v celém Česku 714. Naši analýzu, která byla podkladem RIA (povinná analýza dopadů nové legislativy, pozn. red.), zpracovával profesor Michal Mejstřík z Univerzity Karlovy, který oproti Arnice pracoval s 1,5 milionu datových položek ze softwaru stavebních úřadů. Arnika, stejně jako my, dospěla k tomu, že žadatel musí oslovit řadu dotčených orgánů. Těch bývá minimálně 40, jejich stanoviska jsou samostatně přezkoumatelná a řízení v mnoha případech překračuje maximální časový limit.*“

V reakci na otázku, na jakých datech je postavena změna (stavebního) zákona (i. e. současné změny připravované v rámci rekodifikace stavebního práva) nepochopitelně uvádíte, že jsme Vám nabídli zpracování kompletní studie příčin neúměrného protahování povolovacích procesů za milion korun. Proti tomuto tvrzení, které považujeme za účelově překroucené, se musíme ohradit a uvést jej na pravou míru. Arnika vydala dílčí analýzu příčin přílišné délky povolovacích procesů ve výstavbě 27. března a rozeslala ji dotčeným státním úřadům, zájmovým skupinám a jednotlivcům, včetně Vás. Naše studie ukazuje konkrétní příčiny zdržování povolovacích procesů na základě dat získaných od pražských a českých stavebních úřadů. Ty byly vybírány podle konkrétního klíče (úřady městských částí Prahy a statutárních měst ČR – tj. největší stavební úřady v ČR). Ačkoli analýzu otevřeně prezentujeme jako dílčí, jsme přesvědčeni, že poskytuje konkrétní vodítko, jakým způsobem získat chybějící data o příčinách zdržování povolování staveb v Česku.

Arnika Vám v žádném případě zpracování kompletní studie za konkrétní částku nikdy nenabídla. Předpokládáme, že jste tak usoudila na základě veřejné diskuse, která proběhla 4. 2. 2020 v pražském Centru architektury a městského plánování (CAMP), kde jsem Vám položil dotaz ohledně chybějících dat o příčinách zdlouhavého povolování staveb a doporučil chybějící komplexní data získat (tj. nejen data od stavebních úřadů, ale zahrnout i další aktéry figurující ve správních procesech, přičemž roli v povolování staveb hraje i nastavení územního plánování a další procesy). Pouze tak je možné připravit optimalizovanou legislativu, což uvádíme i v naší analýze. V rámci diskuse jsem Vás upozornil, že budeme vydávat dílčí analýzu, ze které mimo jiné vyplývá, že pokud by se státní správa, respektive Ministerstvo

pro místní rozvoj (MMR), rozhodla tato data od stavebních úřadů získat a zpracovat, náklady by činily řádově několik milionů korun.

Šlo o rámcové vyčíslení ceny práce stavebních úřadů nutné ke shromáždění potřebných dat, přičemž odhady nákladů nám poskytly samy oslovené stavební úřady. V kontextu nákladů rekodifikace, jež např. dopadová analýza Ministerstva vnitra ČR hodnotí v řádech miliard, lze hodnotit náklady na pořízení takové studie jako nepodstatné. Takto vynaložené prostředky lze naopak považovat za mimořádně účelné, jestliže povedou k přípravě takového stavebního práva, které bude reagovat na reálné a empiricky doložené nedostatky současného systému povolování staveb. V žádném případě se nejedná o cenu práce Arniky za zpracování analýzy pro MMR, ale o cenu za zpracování a poskytnutí informací stavebními úřady tomu, kdo by analýzu zpracovával. Získat a zpracovat data od všech stavebních úřadů každopádně není v silách žádné nevládní organizace; jsme přesvědčeni, že toto je právě úkolem Vámi řízeného MMR. K vytvoření analýzy jsme opakovaně vyzývali nejen my (konkrétně např. na schůzce s náměstkyní Marcelou Pavlovou, či v našich tiskových výstupech a na seminářích), ale i řada dalších subjektů v rámci připomínek k věcnému záměru nového stavebního zákona. Vaše vyjádření pro Deník N vyznívá tak, že Arnika nejen nabízí zpracování analýzy za vysokou částku, ale navíc hotová dílčí analýza je nekvalitní a zbytečná.

Dovolujeme si také zpochybnit argumentaci analýzou pro posouzení RIA, kterou uvádíte. Analýza v rámci procesu RIA nedostatky současné praxe nezkoumá. Omezuje se na konstatování, která lze vyčíst z obsahu právních předpisů, a odkazuje na Analýzy stavu na úseku územního plánování a stavebního řádu (Analýza 2012-2014). Ta však zkoumá pouze omezený segment jevů (např. neměří délku řízení či délku přerušení a nezjišťuje poměry u dotčených orgánů) a pouze z pohledu kvantity. Jinými slovy, analýza, kterou používáte jako argument, se týká jiného problému. Naopak, ze strany MMR opakovaně zaznělo, že zpracování analýzy příčin dlouhého povolování nikomu nezadalo (viz např. vyjádření náměstkyně Pavlové v pořadu Nedej se odvysílaném dne 23. 2. 2020), vy sama jste pak v rámci diskuse v centru CAMP explicitně uvedla, že tuto analýzu zadávat nebudete, protože by dále zatížila stavební úřady. Vyplývá z toho jediné – MMR analýzou příčin zdržení povolování výstavby nedisponuje a argument, že analýza pro posouzení RIA využívá 1,5 milionu datových položek ze softwaru stavebních úřadů, je zcela irelevantní. K tomu také podotýkáme, že z dotazníkového šetření MMR vyplývá, že stavební úřady software využívají nedostatečně a nezadávají do něj všechna data, protože jeho využívání není povinné.

Byli jsme rovněž přizváni, abychom závěry našeho zjištění prezentovali na setkání expertní skupiny k rekodifikaci stavebního práva vzniklé v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR pod vedením poslance Martina Kupky. Bohužel ve stanoveném termínu jsem se nemohl dostavit, a proto jsme vyslali prezentovat závěry analýzy našeho externího spolupracovníka. Vystoupení jste mu neumožnila s odůvodněním, že závěry analýzy by měl prezentovat výhradně zaměstnanec Arniky.

Protože se domníváme, že došlo k nedorozumění a mylné interpretaci dotazu vzneseného na veřejné diskusi, vyzýváme Vás, abyste své vyjádření pro Deník N a celou situaci kolem analýz na úseku stavebního povolování uvedla veřejně na pravou míru, nejlépe formou tiskové zprávy MMR nebo vyjádřením přímo pro Deník N.

Věříme, že příprava nových pravidel výstavby si žádá odpovědný přístup, jehož implicitní součástí musí být zhodnocení současných problémů na základě jasných dat. K jejich pořízení a zhodnocení bychom Vás rádi závěrem tohoto otevřeného dopisu znovu vyzvali.

S pozdravem za Arniku Václav Orcígr (vedoucí kampaně Praha – město pro život)

Tisková zpráva Arniky

Dlouhé povolování výstavby v Česku – data, praxe a nová legislativa

Nejčastějšími příčinami zdlouhavého povolování staveb jsou chyby v žádostech, nekompletní dokumentace, chybějící souhlasy zainteresovaných státních úřadů a další závady na straně developerů. Vyplývá to z odpovědí desítek stavebních úřadů, které loni oslovil spolek Arnika. Ministerstvo pro místní rozvoj přitom dokončuje nový stavební zákon, před jehož přípravou žádnou analýzu příčin pomalého povolování nezpracovalo a nechalo napsat zákon samotnými developery sdruženými v Hospodářské komoře. Výsledkem je návrh omezující pravomoci měst a obcí, památkářů, úřadů na ochranu přírody nebo dotčených vlastníků nemovitostí s jediným cílem, a to usnadnit povolení často špatně připravených projektů.

Stáhněte si analýzu Arniky s názvem Dlouhé povolování výstavby v Česku - data, praxe a nová legislativa: <https://arnika.org/dlouhe-povolovani-vystavby-v-cesku-data-praxe-a-nova-legislativa/download/analiza-2>

Ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová (ANO) sice nemá vlastní analýzu, ale tvrdí, že vychází z “aplikační praxe”. Podle stavebních úřadů je realita zcela jiná. Přestože úřady ze zákona nemusí data o zdržování evidovat, ze 46 oslovených úřadů se od 27 podařilo informace získat. Za posledních 5 let průtahy delší než 2 roky evidovalo 13 úřadů a hlavní příčinou byly nekompletní žádosti předložené developery.

Tvorba nového stavebního zákona probíhá bez jakýchkoliv podkladů a jasných dat. Dílčí studie ukazuje, že zpracování komplexní analýzy by rozhodně pomohla zvýšit přehled o situaci v povolování staveb. Teprve na základě statistických dat a jejich rozboru by bylo možné připravit optimalizovanou legislativu. Příprava analýzy by byla finančně nepoměrně méně náročná než náklady na rekodifikaci, která nepovede ke kvalitnímu výsledku.

„Legislativní paskvil napsaný developery skutečné příčiny zdržování neřeší. Naopak těm, kterých se negativní dopady výstavby nejvíce dotkne, bere právo účinně se bránit a navíc ruší pravomoci odborných institucí, které chrání památky, životní prostředí i zdraví lidí. Je na čase shodit návrh Hospodářské komory ze stolu, zpracovat detailní analýzu mapující kroky povolovacího procesu, která dosud chybí, a pak teprve připravit zákon založený na digitalizaci stavebního řízení. Jedině tak dosáhneme urychlení výstavby,“ říká Václav Orcígr z Arniky.

Ministryně Klára Dostálová se mylně opírá pouze o žebříček Světové banky, který se týká povolení hypotetické výstavby skladových hal na okraji města. Česká republika se v rychlosti stavebního řízení

drží na 157. místě. Je však třeba zdůraznit, že vychází ze zákonných lhůt nejen stavebního zákona, ale i všech souvisejících procesů, a nezohledňuje přitom realitu rozhodovacího procesu, na jehož délku mohou mít fatální vliv například právě chyby developerů. Přesto zadala ministryně vypracování zákona zájmové skupině, kterou má regulovat.

K zákonu se sešlo rekordních osm tisíc připomínek, které se nyní resort snaží vypořádat. Proti němu se však postavil Nejvyšší správní soud, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo životního prostředí, Asociace krajů ČR, Svaz místních samospráv, Bezpečnostní informační služba, bývalá ombudsmanka Anna Šabatová, řada nezávislých odborníků, obcí a občanských spolků.

Tisková zpráva Arniky

Klimatická krize – Mýty a fakta o stavu planety

Klima na Zemi se v posledních desetiletích mění tak pronikavě a přináší s sebou tak negativní dopady, že mluvíme o globální klimatické krizi. Svět se pokouší čelit prvním závažným důsledkům, jako jsou u nás například dlouhotrvající sucha či prudké jarní a letní lijáky a jinde ve světě mnohé další a často horší následky. Současné projevy jsou však jen počátkem krize, která se bude nadále prohlubovat, pokud svět nepodnikne systémová opatření především v řešení jejích příčin.

Na úrovni jednotlivých států a v celé Evropské unii se přijímají závazky snížit emise takzvaných skleníkových plynů (zejména oxidu uhličitého), plánují se adaptační opatření, vydávají se značné finanční prostředky. Týká se to nejen vlád na jedné straně a podniků na straně druhé, ale vlastně všech obyvatel. Planetární klimatický systém je však velmi složitý, a proto není jednoduché základním věcem porozumět. Brožura, jejímiž autory jsou Bedřich Moldan a Michaela Pixová a kterou vydala Klimatická koalice, se snaží podat podstatné informace, jež by k pochopení celé situace měly přispět.

Stáhnout si ji můžete zde: <https://klimatickakoalice.cz/klimaticka-krize-myty-a-fakta.pdf?fbclid=IwAR20ixCR7yVwo73aR4MVWVMMyKDTfk1pBkCuRMQvWWbPnr-VQGhfpxkvQL0>

Edvard Sequens s využitím úvodu brožury

Stávka Fridays for Future tentokrát online

V pátek 3. dubna proběhla první online stávka za klima. Studenti v reakci na vládní opatření proti šíření koronaviru přesunuli páteční stávku na sociální sítě. Středoškoláci v České republice stávkují od loňského března. Stávky za klima ke konci léta roku 2018 zahájila tehdy patnáctiletá Greta Thunberg. Jejich účastníci požadují okamžité řešení klimatické krize.

I přes náročnou situaci považují organizátoři za důležité uchovávat veřejné povědomí o změnách klimatu a naslouchat vědcům a odborníkům. V rámci protestu také vyjádřili své obavy ze zneužití současné situace k prosazení další devastace klimatu. Takové snahy studenti zaznamenali v uplynulých týdnech od některých politiků a fosilního průmyslu.

Účastníci stávký se do jejího průběhu zapojili sdílením fotografií s transparenty z jejich domovů s hashtagy #climatestrikeonline a #onlinezaklima. K fotografiím přidali umístění na Úřadu vlády ČR, kde se protestující virtuálně sešli.

Od 11 hodin organizátoři vysílali na své facebookové stránce stream projevů. Z hostů se k tématu vyjádřili například novinář a člen hnutí Limity jsme my Radek Kubala nebo ředitelka Hnutí DUHA Anna Kárníková. Svůj videopozdrav studentům zaslal i herec a moderátor Petr Vacek. Fotografie stávkující přidávají na sociální sítě v průběhu dnešního dne.

„Koronavirová pandemie možná zastavila svět, podpora fosilního průmyslu ze strany politiků ale nekončí. ČEZ žádá o emisní povolenku pro nejšpinavější uhelnou elektrárnu Počeradý, Polsko pokračuje v těžbě na dole Turów a ministr Havlíček využívá situaci ke znehodnocení evropských plánů na ochranu klimatu. K těmto krokům nemůžeme být ani v časech globální nákazy slepí,“ řekla ve svém streamovaném projevu členka hnutí Veronika Zemanová.

„Akce již v průběhu týdne vzbudila pozornost některých médií a povedlo se nám tak společně ve veřejném prostoru zdůraznit, že klimatická krize je i nadále aktuálním problémem. Máme také radost z počtu lidí, kteří se do stávký zapojili a přidali své fotky na sociální sítě. Ukazuje to, že veřejnost jen tak snadno nedovolí politikům a fosilnímu průmyslu zneužít současné situace k prosazení svých špinavých cílů,“ shrnul dnešní akci mluvčí hnutí Petr Doubravský.

Tisková zpráva Fridays for Future Česká republika

PERLA ROKU 2020 - NOMINACE

„Moje důvěra v selský rozum, pragmatismus a kompetenci vedení EU se blíží k nule, zvláště poté, co jsem na podzim 2019 absolvoval v Helsinkách konferenci o klimatických změnách, kde jsem zjistil, že politika „uhlíkově neutrální“ či dokonce „uhlíkově negativní“ Evropy totálně přehlíží základní geologické jevy (oscilace zemské osy, střídání dob ledových, oteplování a ochlazování klimatu i v historické minulosti), stejně jako biologické jevy (např. fotosyntéza rostlin). Navíc úplně pomíjí fakt, že uhlík je základním prvkem molekul bílkovin a že bez uhlíku nebude život.“

„Paradoxem je, že dosud se nikdo nezabýval otázkou, jaký dopad bude mít na biosféru snížení obsahu CO₂ v atmosféře.“

Jiří Kobza, poslanec SPD

z rozhovoru „Nekonceptní elektromobilita a ekománie – nehezke perspektivy“, Technický magazín, 9. 4. 2020

Němci oslavili 20 let zákona na podporu moderních obnovitelných zdrojů

Začátkem dubna oslavil v Německu zákon o obnovitelných zdrojích energie 20 let od svého vzniku. Podpora založená na pevných výkupních cenách umožnila raketový rozvoj moderní energetiky a postupně se rozšířila do více než 80 zemí včetně České republiky. Německo díky svým zeleným elektrárnám za posledních 20 let ušetřilo kolem 1,67 miliardy tun skleníkových plynů, což je stejné množství emisí vyprodukované celým Německem za poslední dva roky. V rámci národního akčního plánu se spolková vláda zavázala zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie na spotřebě elektřiny ze současných 50 % až na 65 % do roku 2030.

Na konci roku 2019 tvořily obnovitelné zdroje energie v Německu 42 % hrubé spotřeby elektřiny a vyrobily celkem 243 miliard kilowatthodin. Během prvního čtvrtletí letošního roku dokonce obnovitelné zdroje vyrobily každou druhou kilowatthodinu dodanou do německé distribuční sítě. Konkrétně zelená elektřina představovala 52 % z celkových dodávek. Podle německé asociace BDEW šlo o vůbec první čtvrtletí, během kterého tvořily dodávky z obnovitelných

zdrojů nadpoloviční podíl. Jedná se o nárůst, který byl před 20 lety stěží představitelný, protože v té době byl podíl obnovitelných zdrojů energie jen něco přes šest procent.

„Německo položilo základ podpory rozvoje moderních obnovitelných zdrojů a stále ukazuje světu, jak lze proměňovat energetiku směrem k řešení nezávislým na spalování fosilních paliv,“ komentuje úspěch německé energetiky Ivan Touška, analytik Aliance pro energetickou soběstačnost. *“Výhodou německého systému je také zapojení drobných investorů včetně domácností. Na úspěchu německé Energiewende se podílí také více než 1,5 milionu domácností, které mají solární panely na střeších svého domu,“* upozorňuje Ivan Touška na další aspekt změn v energetice.

Německý systém je úspěšný díky podpoře investic a garanci výkupních cen

Přínosy zákona o obnovitelné zdroje nezahrnují pouze výrobu zelené elektřiny. Podle výpočtů Centra pro výzkum sluneční energie a vodíku bylo od začátku platnosti zákona proinvestováno přibližně 250 miliard EUR a zpět se dosud vrátil profit ve výši přibližně 95 miliard EUR. Úspěšný model podpory rozvoje moderních typů obnovitelných zdrojů formou výkupních cen se následně rozšířil do 84 zemí po celém světě. Česká republika přijala podobný systém v roce 2005.

“Podpora obnovitelných zdrojů inspirovaná německou legislativou rozhýbala stojaté vody české energetiky. Právě pomocí výkupních cen jsme také u nás nastartovali investice do větrné a solární

energetiky, ale také výstavbu bioplynových stanic nebo tepláren na biomasu,” komentuje paralely mezi českou a německou energetikou Martin Sedlák, který působí jako programový ředitel ve Svazu moderní energetiky.

Německo využívá systém aukcí od roku 2015 pro podporu nových solárních parků. Právě díky aukcím se dnes Německo dostalo na třetinovou cenu solární elektřiny oproti roku 2010. Systémem aukcí inspirovalo Německo také další státy ve světě. Jedná se například o Polsko, Maďarsko, Řecko, Francii či Španělsko. Bohužel jedním z mála evropských států, který tento systém odmítá, je Česká republika.

Tisková zpráva Aliance pro energetickou soběstačnost

Nesnesitelná lehkost omluvy

Když vás někdo na veřejnosti pomluví, máte dvě možnosti, jak reagovat. Buď neuděláte nic a doufáte, že většina lidí lživé obvinění prohlédne. Pak ovšem riskujete, že vaše mlčení si lid přeloží jako přiznání viny. Nebo se začnete bránit a vysvětlovat, že to není pravda. A riskujete, že vaše urputné vyvracení pomluvy si spoluobčané přeloží tak, že na tom asi něco bude, když se tak zuřivě bráníte. No a přesně do této situace se dostaly české neziskovky poté, co je pomluvil Andrej Babiš. Na premiérově twitterovém účtu se totiž na konci března objevila tato věta: „*Ovšem od prvních okamžiků, kdy se v naší zemi objevily symptomy krize s koronavirem, postrádám pomoc z neziskového sektoru.*“

Pro reakci na tuto nehoráznou lež si neziskovky vybraly druhou možnost. Pokusily se popsat, jak, kde a komu všemu v krizi pomáhají. Vyšlo najevo, že během nouzového stavu pomáhají nejen nevládní organizace, které působí ve zdravotním nebo sociálním sektoru, ale i mnohé další, které se jinak věnují úplně jiným oborům. Jejich členové se pomoci věnují často ve svém volném čase. A to se týká i zaměstnanců neziskovek, protože jejich projekty stále běží a oni se je musí plnit i v nouzovém stavu, takže na pomoc spoluobčanům mají čas až po práci. Kdybych chtěl být jízlivý, tak bych mohl klidně napsat, že lidé z neziskovek často pomáhají tam, kde občané postrádají pomoc od státu.

Kdo by se chtěl přesvědčit sám, kolik toho neziskový sektor v pomoci během „krize s koronavirem zvládá, může se podívat třeba na následující články: [„Neziskovky a další iniciativy v boji proti koronaviru“](#) nebo [„Co dělají neziskovky během epidemie? Zachraňují nás“](#)

Pod tlakem faktů se nakonec Andrej Babiš omluvil s tím, že měl jen málo informací. Prý pak studoval asi hodinu seznam věcí, které lidé z neziskovek dělají a patří jim jeho respekt a dík. Člověku se chce skoro zvolat: Hle, český politik se omluvil za to, že veřejně lhal! Osobně mi však radost kalí ona lehkost, s jakou politici lži vypouštějí do světa. Samozřejmě se patří omluvu ocenit, neboť mnozí jiní představitelé našeho státu ji zjevně považují za sprosté slovo – příklady si jistě doplníte sami. Lež si ale žije vlastním životem a českým neziskovkám hrozí, že jejich urputné vyvracení pomluvy si spousta lidí přeloží tak, že na tom asi něco bude, když se tak zuřivě brání.

V situaci, kdy se komunisté ve sněmovně snaží návrhem zákona radikálně osekát podporu nevládního sektoru ze státního rozpočtu, budou neziskovky podporu veřejnosti potřebovat. Protože mezi poslanci se jistě najde dost takových, kteří by toto zneužití nouzového stavu rádi podpořili. Bylo by pěkné, kdyby premiér navázal na slova omluv a díků neziskovým organizacím a komunistický návrh smetl ze stolu.

Jiří Řehounek

Tučňáci na pólu

Otázka, zda se může ve volné přírodě setkat tučňák s ledním medvědem, by měla být ve vzdělávacím systému vyřešena na prvním stupni ZŠ. Přece tučňák žije na jižním a medvěd lední na severním pólu,

dozvídám se občas od gymnazistů. Na což obvykle odpovídám, že život na pólu bych ani jednomu z těch pozoruhodných tvorů nepřál.

O něco správnější odpověď o tučňácích z Antarktidy a ledních medvědech z Arktidy také tak docela nesedí. Zatímco dotyčný medvěd se do ní vejde, s tučňáky se setkáme i v Africe, v Jižní Americe, v Austrálii nebo na Novém Zélandu. Nejseverněji se tito nelétaví ptáci dostali až na rovník, kde tučňák galapážský obývá souostroví Galapágy. Takže dokonce ani zcela neplatí, že by tučňáci žili pouze na jižní polokouli.

I z Galapág to je však k ledním medvědům stále příliš daleko. S tím výskytem na pólech bych to ale do budoucna neviděl tak kategoricky, jestli s tou klimatickou změnou rychle něco neprovedeme.

Jiří Řehounek

Jarní botanika s Blatským muzeem

Blatské muzeum Soběslav každoročně organizuje cyklus exkurzí Přírodou krok za krokem. Letos to sice nejde, ale zájemci o přírodu nepřijdou úplně zkrátka. Botanik Daniel Abazid pro ně připravil jarní botanický kvíz (<http://www.blatskemuzeum.cz/jarni-botanicky-kviz/>), jehož prostřednictvím si mohou vyzkoušet znalosti jarní květeny. Fotky sice pocházejí z údolí Lužnice pod Tábořem, ale určitě se na ně můžou podívat i lidé odjinud. Protože kvíz zaznamenal úspěch, už je na internetu jeho pokračování s názvem Jarní květena tábořského okolí (<http://www.blatskemuzeum.cz/jarni-kvetena-taborskeho-okoli/>). Než budou opět exkurze povoleny, můžete se do přírody na Tábořsku vypravit alespoň virtuálně.

Jiří Řehounek

Vybrali jsme pro vás ze 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Envirooskop na webu www.envirooskop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Rašeliniště Losí blato (lat: 49.0235, lon: 14.9515)

Vydejte se do míst, která připomínají severskou tajgu. Navštivte tajemné rašeliniště Losí blato s mnoha vzácnými druhy rostlin a užijte si ticho rušené jen ptačími hlasy.

Přírodní rezervace Losí blato chrání cenné rozvolněné porosty tvořené smrkem ztepilým, borovicí lesní a především pak borovicí blatkou, typickou pro rašeliniště. Zem porůstá mech rašeliník, ze kterého vzniká rašelina. Setkáte se zde také s opojně vonícím keřem rojovníkem bahenním, se suchopýrem pochvatým, který po odkvětu připomíná chomáčky vaty, s masožravou rosnatkou okrouhlolistou či s vlochyní bahenní a jejími modrými kuličkami plodů. Nad hlavou Vám možná přeletí křivka obecná nebo čáp černý. V místě byly v minulosti učiněny některé necitlivé zásahy, jako je například budování odvodňovacích stružek, které narušovaly přirozený vodní režim rašeliniště. Dnes jsou tyto kanály postupně zazemňovány a dochází tak k navracení rašeliniště k původnímu přirozenému stavu. Také hospodaření v lesích je přírodě blízké, v některých místech dokonce rašeliniště zůstává ponecháváno bez zásahu člověka.

Území Losího blata navazuje na kdysi velmi cenné Příbrazské rašeliniště, které leželo severně od něj. Tato oblast však byla zcela zničena těžbou rašeliny, která se stále hojně používá v zahradnictví i zemědělství.

Když na podobně narušených místech proběhne revitalizace, která má pomoci vrátit území do původního stavu, je to vždy běh na dlouhou trať. Třeba samotná rašelina vzniká několik set let.

Časová náročnost: 1 hodina

Povaha terénu: Pokud se chcete podívat dovnitř rezervace a rašeliniště, budete se pohybovat přímo terénem rašeliniště a musíte počítat s tím, že místy to nepůjde suchou nohou.

Dostupnost: Na místo se lze dostat ze vsi Libořezy, kde je autobusová zastávka. Pokud jedete autem, můžete

ho nechat v blízké osadě Hutě u Příbraze. Do centrální části rašeliniště se nejlépe dostanete ze žluté turistické značky hned poté, co za osadou vstoupíte po asi 300 metrech do lesa – rašeliniště bude po Vaší pravé straně. Alternativně se můžete vydat od vsi Mirochov po cestě směrem na východ a dojít do lesů Losího blata.

Odkaz na lokalitu na stránce Enviroskopu najdete zde: <http://www.enviroskop.cz/?raseliniste-losi-blato>

Vybrali pro vás Romana Panská a Edvard Sequens

Jihočeský kraj Projekt Enviroskop je podpořen Jihočeským krajem.

POZVÁNKY NA AKCE

Nuclear Energy Conference 2020

Jaderná energetika v čase globální změny klimatu

Každým rokem patrnější projevy globální změny klimatu a stále naléhavější varování vědecké komunity před možností vážných dopadů v příštích dekádách posilují potřebu veřejné debaty o různých aspektech problému. Jedním z nich je možná role jaderné energetiky při snižování emisí skleníkových plynů. Diskusi v tomto případě ovlivňuje fakt, že ekonomické a bezpečnostní problémy, které zapříčinily stagnaci jaderné energetiky, stále nejsou vyřešeny.

Není jaderná energetika příliš drahá na to, aby mohla skleníkové plyny účinně omezit? Nemůžou vysoké útraty za nové reaktory zablokovat efektivnější řešení? Jak ovlivní změna klimatu provoz jaderných elektráren? Lze pokrýt současné energetické potřeby při útlumu jaderné energetiky i fosilních paliv?

Cílem mezinárodní konference **NEC 2020 „Jaderná energetika v čase globální změny klimatu“** je za účasti zahraničních i českých expertů podrobně diskutovat právě tyto otázky, které mají zásadní význam pro omezování emisí skleníkových plynů i pro další perspektivu jaderné energetiky.

Datum a místo konání:

úterý 6. října 2020, 10 až 16 hodin

Smetanův sál Autoklubu ČR, Opletalova 29, Praha

Aktuální informace o konferenci najdete na www.nec2020.eu.

Akci pořádají
Hnutí DUHA, Calla – Sdružení
pro záchranu prostředí
a Jihočeské matky.

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • **Calla** je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Články do dalšího čísla posílejte do 12. května 2020 na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Chcete-li se přihlásit k pravidelnému odběru **Ďáblíka**, pište na romana.panska@calla.cz. Nechcete-li naopak dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás vymažeme z adresáře.

Všechna starší čísla občasníku **Ďáblík** najdete na webových stránkách **Cally**.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!